

Sygn. akt VII AGa 726/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VII Wydział Gospodarczy i Własności Intelektualnej w składzie:

Przewodniczący – sędzia Przemysław Feliga

po rozpoznaniu 30 grudnia 20 21 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z odwołania S. sp. z o.o. w S.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o zmianę decyzji

*na skutek odwołania powódki od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 27 lutego 2018 r.,
Nr (...)(...)*

na skutek apelacji powódki

*od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 9
czerwca 2020 r., XV II AmE 145/18*

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) za koszty zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt VII AGa 726/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 lutego 2018 r. (...)(...) Prezes URE na podstawie art. 155 k.p.a. w związku z art. 47 ust. 1 i 2 oraz art. 30 ust. 1 i art. 45 Prawa energetycznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku z 28 września 2017 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany XIV taryfy dla ciepła przedsiębiorstwa energetycznego: (...) sp. z o.o. odmówił zmiany decyzji Nr C)SZ.4210.42.15.2016.2017.220.XIV.BK z 23 stycznia 2017 r., zatwierdzającej XIV taryfę dla ciepła Przedsiębiorstwa.

(...) sp. z o.o. wniósł odwołanie od tej decyzji zaskarżając ją w całości, zarzucając naruszenie art. 45 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 47 ust. 2 prawa energetycznego w zw. z § 28 Rozporządzenia Ministra Energii z 22 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło, art. 3 pkt 21 prawa energetycznego, art. 23 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 47 prawa energetycznego w zw. z § 28 rozporządzenia taryfowego, art. 155 k.p.a w zw. z § 28 ust. 1 rozporządzenia taryfowego; § 26 rozporządzenia taryfowego w zw. z art. 23 ust. 1 prawa energetycznego, art. 155 k.p.a w zw. z § 28 ust. 1 rozporządzenia taryfowego, art. 8 k.p.c., wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji.

Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 9 czerwca 2020 r. (XVII AmE 145/18) sąd okręgowy w sprawie z odwołania S. sp. z o.o. w S. przeciwko Prezesowi URE o zmianę decyzji na skutek odwołania od decyzji Prezesa URE z 27 lutego 2018 r. (...)(...), oddalił odwołanie (1) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego 720 zł za koszty zastępstwa procesowego (2).

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

(...) sp. z o.o. prowadził koncesjonowaną działalność polegającą na wytwarzaniu, przesyłaniu i dystrybucji ciepła. 31 sierpnia 2018 r. doszło do połączenia (...) sp. z o.o. w B. z 5 przejmowanymi spółkami w trybie art. 492 § 1 k.s.h. i w wyniku przejęcia w miejsce dotychczasowej spółki (...) sp. z o.o. powstała spółka (...) sp. z o.o. w S..

Decyzją Nr (...) (...) z 23 stycznia 2017 r. Prezes URE zatwierdził ustaloną przez (...) sp. z o.o. XIV taryfę dla ciepła, na okres 12 miesięcy od dnia wprowadzenia jej do stosowania. Taryfa została wprowadzona do stosowania od 1 marca 2017 r., zatem termin jej stosowania taryfy upływał z dniem 28 lutego 2018 r.

2 października 2017 r. powód złożył wniosek o zatwierdzenie zmiany XIV taryfy dla ciepła, przez zmianę cen wytwarzania ciepła oraz stawek opłat za usługi przesyłowe ciepła dla grup taryfowych odbiorców zasilanych ze źródeł opalanych miałem węgla kamiennego. Zmiana taryfy powodowałaby wzrost cen i stawek opłat o 9,48 % dla odbiorców. Wraz z wnioskiem przedstawiono kalkulację do zmiany taryfy, natomiast dodatkowa dokumentacja została dołączona przez przedsiębiorstwo energetyczne w toku postępowania administracyjnego. Powód wnosił zmianę taryfy w związku ze wzrostem ceny mialu węglowego. W kalkulacji do taryfy przyjęto cenę 224,58 zł, przy liczbie ton 5.377 zł co dawało 1.207.567 zł. W rzeczywistości cena mialu wzrosła do 319,89 zł, co przy liczbie 5.377 ton daje 1.720.049 zł. Wzrost cen w stosunku do kalkulacji o 42 %.

21 lipca 2017 r. została zawarta umowa między (...) sp. z o.o. w S. a powodem na podstawie porozumienia w sprawie wspólnych zakupów z 19.05.2016 r. sprzedaży mialu węglowego w ilości około 3.800 Mg za 349,80 zł netto z dostarczeniem go na plac opalowy powoda. Czas wykonania umowy ustalony został od dnia zawarcia umowy do 31 grudnia 2017 r.

Sąd okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyjaśniono, że według art. 155 k.p.a. decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Wobec tego, że powód wystąpił o zmianę decyzji Prezesa URE Nr (...) (...) z 23 stycznia 2017 r. zatwierdzającej XIV taryfę dla ciepła, zbadać należało, zarówno to, czy za zmianą takiej decyzji przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony, jak i przesłanki wynikające z przepisu szczególnego, tj. § 28 ust 1 rozporządzenia taryfowego, zgodnie z którym zmiana taryfy wprowadzonej do stosowania jest możliwa w przypadku nieprzewidzianej, istotnej zmiany warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej, zmiana następuje w trybie określonym w art. 47 ustawy [...] po dokonaniu analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian.

Według sądu I instancji do rozpoznania wniosku przedsiębiorcy oprócz analizy informacji i dokumentów przez niego przedłożonych w toku postępowania administracyjnego, należy przeanalizować także okoliczności i dokumentację w sprawie zatwierdzenia XIV taryfy dla ciepła, gdyż nie można analizować żądanej zmiany taryfy, tj. zmiany pewnej jej części, w oderwaniu od jej wszystkich składowych części. Nie można, zatem analizować zmiany jednej pozycji kosztowej, tj. kosztów zakupu mialu węgla, pomijając zasady, którymi kierowano się zatwierdzając całość taryfy. Zgodnie z art. 11 § 1 rozporządzenia taryfowego, taryfa dla ciepła kalkulowana jest na podstawie wielkości planowanych na okres stosowania taryfy. Oznacza to, że kalkulując taryfę przedsiębiorstwo posługuje się wielkościami prognozowanymi, które w późniejszym okresie mogą ulec zmianie. Dlatego też ustawodawca przewidział możliwość zmiany wprowadzonej taryfy, ale jedynie w przypadku nieprzewidzianej i istotnej zmiany warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej.

Sąd okręgowy ocenił, że przyczyną złożenia wniosku o zmianę taryfy dla ciepła była zmiana kosztów zakupu mialu węglowego w stosunku do kosztów planowanych. Przedsiębiorstwo energetyczne wskazało, że pozostałe składowe zatwierdzonej kalkulacji pozostają bez zmian. Okolicznością niekwestionowaną jest, że doszło do wzrostu kosztów zakupu mialu węglowego. Prezes URE w uzasadnieniu decyzji wskazał, że taryfa dla ciepła została zatwierdzona 23 stycznia 2017 r., natomiast dostawcę mialu węgla kamiennego na sezon grzewczy 2017-2018 Przedsiębiorstwo wyłaniało w okresie letnim 2017 r. i zgodził się z argumentacją powoda, że zmiana ponoszonych kosztów zakupu mialu węgla miała charakter nieprzewidywany nie było możliwe przewidzenie w styczniu 2017 r., w jaki sposób będą kształtowały się ceny węgla za kilka miesięcy. Oznacza to, że do zbadania pozostaje druga przesłanka wymieniona w § 28 Rozporządzenia, czy zmiana ta była istotna na tyle, aby uzasadniała ona zmianę zatwierdzonej taryfy. Podkreślono, że zarówno zmiana, jak i sama taryfa, musi pozostawać w zgodzie z zasadami i przepisami odnoszącymi się do kształtowania i kalkulacji taryf dla ciepła. Zgodnie, bowiem z art. 45 ust 1 pkt 1 i 3 prawa energetycznego, zarówno taryfa jak i zmiana taryfy podlega ocenie z punktu widzenia dokonania jej kalkulacji w sposób zapewniający w szczególności pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność oraz ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat. W art. 3 pkt 21 prawa energetycznego ustawodawca zdefiniował koszty uzasadnione jako koszty niezbędne do wykonania zobowiązań powstałych w związku z prowadzoną przez przedsiębiorstwo energetyczne działalnością w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania i dystrybucji, obrotu paliwami lub energią oraz przyjmowane przez przedsiębiorstwo energetyczne do kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie w sposób ekonomicznie uzasadniony, z zachowaniem należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców; koszty uzasadnione nie są kosztami uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów podatkowych. Z kolei według § 26 ust. 2 rozporządzenia taryfowego zwrot z kapitału zaangażowanego w działalność gospodarczą, przyjmowany w taryfie uzależniony jest m.in. od następujących czynników: 1) ryzyka wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo energetyczne związanego z zaopatrzeniem w ciepło, 2) oszczędności uzyskanych w wyniku obniżenia kosztów działalności przedsiębiorstwa energetycznego wynikających z poprawy efektywności jego funkcjonowania. Ponadto uwzględnienie zwrotu z kapitału w kalkulacji cen i stawek opłat nie może spowodować nadmiernego wzrostu opłat ponoszonych przez odbiorców.

Prezes URE opublikował informację nr 47/2015 z 22 grudnia 2015 r., w sprawie zasad i sposobu uwzględniania w taryfach dla ciepła zwrotu z kapitału (kosztu kapitału) na lata 2016-2020. Zgodnie z opublikowanym modelem, w momencie zatwierdzania XIV taryfy dla ciepła (styczeń 2017 r.), uznawane przez Prezesa URE za cechujące efektywną działalność, wskaźniki wzrostu cen i stawek opłat wynosiły: dla wytwarzania ciepła -5,58 %, dla przesyłania i dystrybucji ciepła -0,89 %. Przyjęta w XIV taryfie dla ciepła przez Przedsiębiorstwo całkowita wielkość zwrotu z kapitału, w której uwzględnione jest również ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej, wynosi 258.437,44 zł, z czego 100 % przyjęto do kalkulacji dla grup taryfowych odbiorców zasilanych ze źródeł opalanych mialem węgla. Wskazany w finalnej wersji wniosku o zmianę taryfy wzrost kosztów prowadzenia działalności ciepłowniczej wynikający ze wzrostu kosztów zakupu mialu węgla wynosi 512,0 tys. zł. Według sądu okręgowego rację ma pozwany wskazując na to, że wzrost kosztów dla pierwszego roku stosowania taryfy jest w znacznym stopniu zabezpieczony uwzględnionym w zatwierdzonej taryfie zwrotem z kapitału, zaś przedsiębiorca przyjęte na siebie ryzyko, wynagrodzone zwrotem z kapitału, chce w całości przenieść na odbiorców ciepła. Wnioskowana zmiana cen i stawek opłat byłaby niezasadnie wysoka i w całości przerzucona na odbiorców ciepła, co oznacza że za zmianą taryfy nie przemawia ani interes społeczny - obciążanie odbiorców nadmiernie wysokimi cenami i stawkami opłat, ani słuszny interes strony, poza który wykracza przerzucanie na odbiorców całego ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Sąd okręgowy wyjaśnił również, że powód nie wykazał, że podjął wszystkie działania w celu minimalizacji kosztów zakupu mialu węglowego, aby można było uznać, że jest to koszt uzasadniony w rozumieniu art. 3 pkt 21 prawa energetycznego i uwzględnić go w kalkulacji taryfy. Okolicznością niekwestionowaną jest wzrost kosztów zakupu paliwa, jednak powód nie przedstawił dowodów na to, że dokonał analizy rynku w celu wyboru dostawcy paliwa, który oferował najniższe koszty zakupu i które uzasadniałyby wybór (...) sp. z o.o. jako dostawcy paliwa. Wszystkie

przedstawione w toku postępowania administracyjnego oferty pochodziły z okresu po zawarciu umowy z (...) sp. z o.o. na zakup mialu węglowego, który był obowiązkowym pośrednikiem, którego wyboru dokonała (...) sp. z o.o.

Sąd I instancji przyznał rację pozwanemu, że skoro taryfa została zatwierdzona na 12 miesięcy jej stosowania począwszy od 1 marca 2017 r., to przedsiębiorca mógł ze stosownym wyprzedzeniem złożyć wnioski o zatwierdzenie nowej taryfy, a zatem ewentualne negatywne konsekwencje wynikające ze stosowania tej taryfy po upływie terminu jej stosowania wynikają wyłącznie z decyzji powoda o sposobie działania w tej sprawie. Powód występując z nowym wnioskiem miałby możliwość skalkulować taryfę w oparciu o nowe warunki i koszty prowadzenia działalności w tym kosztów zakupu mialu węglowego. Oczywiście powód mógł również wystąpić o zmianę taryfy, jak to uczynił w niniejszej sprawie, ale wówczas ocenie podlegają również okoliczności i czynniki które uwzględniane były w zatwierdzanej pierwotnie taryfie, takie jak zwrot z kapitału, co zostało omówione powyżej.

Sąd okręgowy wskazał, że ze sprawozdania (...) C-1 (k. 54-57), wynika, że powód w 2017 r. osiągnął zysk z działalności ciepłowniczej w wysokości 507,4 tys. zł co stanowi 10 % przychodów. Oznacza to, że powód osiągnął zysk niemal dwukrotnie wyższy niż zwrot z kapitału zaplanowany w taryfie.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania administracyjnego sąd okręgowy podzielił utrwalone w judykaturze stanowisko, iż zasadniczo tego typu zarzuty są nieskuteczne, ponieważ sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa URE tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa URE. Postępowanie sądowe jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa URE, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy (por. np.: wyrok SN z 29 maja 1991 r., III CRN 120/91; postanowienie SN z 7 października 1998 r., I CKN 265/98; postanowienie SN z 11 sierpnia 1999 r., I CKN 351/99; wyrok SN z 19 stycznia 2001 r., I CKN 1036/98; wyrok SN z 20 września 2005 r., III SZP 2/05). Sąd okręgowy uznał, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile uchybienia te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd okręgowy wyjaśnił, że oddalił wnioski dowodowe o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia, czy w 2017 r. nastąpiła istotna zmiana warunków wykonywania działalności gospodarczej spowodowana znacznym wzrostem cen mialu węglowego, gdyż okoliczność wzrostu ceny mialu węglowego nie była kwestionowana, a oceny w kwestii, czy nastąpiła istotna zmiana warunków wykonywania działalności gospodarczej dokonuje sąd na podstawie całokształtu materiału dowodowego, w szczególności dokumentów zgromadzonych w toku postępowania. Natomiast wnioski o przesłuchanie strony podlegały oddaleniu z uwagi na to, że dowód ten ma charakter subsydiarny, a w trakcie postępowania został zgromadzony materiał dowodowy pozwalający na ocenę przesłanek do zmiany taryfy. Poza tym dla spełnienia przesłanki istotności zmian warunków wykonywania działalności gospodarczej w trakcie obowiązywania taryfy dla ciepła, dowód ten nie jest przydatny wobec materiału dowodowego znajdującego się w aktach postępowania. Natomiast okoliczność sposobu procedowania w postępowaniu administracyjnym nie jest istotna dla rozstrzygnięcia.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c.

Apelacją z 11 sierpnia 2020 r. powódka zaskarżyła przedmiotowy wyrok w całości, zarzucając naruszenie art. 155 k.p.ca. w zw. z art. 30 prawa energetycznego, art. 23 ust. 1 prawa energetycznego, § 28 rozporządzenia taryfowego, art. 3 pkt 21 prawa energetycznego w zw. z § 3 pkt 1 rozporządzenia taryfowego w zw. z art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego, art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego w zw. z § 11 i 26 rozporządzenia taryfowego, art. 233 § 1 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. i art. 300 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c., wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku przez uchylenie zaskarżonej decyzji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku, oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację z 23 marca 2021 r. pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd apelacyjny podziela ustalenia faktyczne sądu I instancji i przyjmuje je za własne oraz akceptuje rozważania prawne tego sądu.

Postępowanie apelacyjne toczy się według przepisów Rozdziału I „Apelacja”, Działu V „Środki odwoławcze”, Tytułu VI „Postępowanie”, Księgi pierwszej „Proces”, Części pierwszej „Postępowanie rozpoznawcze” w brzmieniu nadanym ustawą z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469, dalej jako ZmKPC19), gdyż pozwany wniósł apelację 12 sierpnia 2020 r. (k. 113), natomiast zgodnie z art. 9 ust. 4 ZmKPC19 do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (czyli przed dniem 7 listopada 2019 r.), stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 ZmKPC19, w brzmieniu dotychczasowym. Z kolei postępowanie przed sądem I instancji toczyło się do 7 listopada 2019 r. pod rządami przepisów w brzmieniu przed ZmKPC19. Po tym dniu postępowanie toczyło się zgodnie z przepisami w brzmieniu nadanym ZmKPC19. Według bowiem z art. 9 ust. 2 ZmKPC19 do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Omawianie apelacji należy rozpocząć od zarzutów naruszenia postępowania klasyfikując je według ich istotności dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie jest trafny zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy polegające na braku odniesienia się przez sąd I instancji do wszystkich zarzutów zgłoszonych przez przedsiębiorcę w odwołaniu. Niemożność uwzględnienia wskazanego zarzutu wynika z tego, że przepis ten dotyczy przebiegu postępowania apelacyjnego, a nie przebiegu postępowania przed sądem I instancji. Nie znajduje on zastosowania w tym ostatnim postępowaniu, a w rezultacie sąd okręgowy nie mógł go naruszyć na wskazanych przez apelującego płaszczyznach.

Nie jest słuszny zarzut naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. przez brak wskazania w zaskarżonym wyroku faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dotyczących wzrostu cen oferowanych przez dostawców w związku ze wzrostem cen oferowanych przez dostawców w związku ze wzrostem cen mialu węglowego w 2017 r., jak również wpływu tej okoliczności na wzrost uzasadnionych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Niezasadność tego zarzutu wynika z tego, że w apelacji nie wskazano faktów, które należy uzupełnić w zaskarżonym wyroku, i dowodów, z których te fakty wynikają, w zakresie, w jakim powód twierdzi, że uzasadnienie sądu I instancji zawiera braki. Jeżeli zatem apelant w ramach art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. twierdzi, że materiał procesowy zebrany przed sądem okręgowym, lecz przez ten sąd nieuwzględniony, obejmuje fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), to powinien je podać, tak aby sąd apelacyjny mógł te fakty i dowody, z których fakty te wynikają, wziąć pod rozważę i je uzupełnić w podstawach zarzutu (art. 382 k.p.c.). Tymczasem apelant w ramach tego zarzutu kwestionuje ocenę materiału dowodowego przeprowadzoną przez sąd I instancji w postaci przedstawionych w toku postępowania administracyjnego ofert

zakupu mialu węglowego. Dowody te nie podlegają ocenie na płaszczyźnie art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz art. 233 § 1 k.p.c. Ponadto apelant twierdzi, że sąd okręgowy „bezpodstawnie pominął pozostałe zawnioskowane przez powoda dowody”. Jednak do naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. może dojść wówczas, gdy sąd nie ustalił faktów z dowodów, które zostały dopuszczone, a nie faktów, które wynikają z dowodów przez sąd pominiętych. Na wskazanej płaszczyźnie nie jest również słuszny zarzut sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych sądu I instancji z treścią zgromadzonego materiału dowodowego. Powód nie wskazał, które z faktów ustalonych przez sąd okręgowy, a mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, zostały ustalone sprzecznie z zebrany materiał dowodowy. Stwierdzenie zaś przez sąd okręgowy, że powód nie wykazał okoliczności, uzasadniających konieczność zmiany przyjętej XIV taryfy dla ciepła z przyczyn powołanych przez apelanta, lokuje się na płaszczyźnie oceny jurydycznej prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Zarzuty naruszenia art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. i art. 300 § 1 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. nie mogły być uwzględnione przede wszystkim z tego powodu, że w apelacji nie zaskarżono postanowienia z 9 czerwca 2020 r. w trybie art. 380 k.p.c. Za utrwalone należy uznać w orzecznictwie stanowisko, że warunkiem zaskarżalności w postępowaniu przed sądem II instancji niezaskarżalnych postanowień sądu I instancji mających wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego, wyraźnego wniosku w tym zakresie (art. 380 k.p.c.), i zgłoszenie zastrzeżeń do protokołu z art. 162 k.p.c., co do zaskarżonego postanowienia sądu. W myśl art. 380 k.p.c. sąd drugiej instancji na wniosek strony rozpoznaje bowiem te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. W przypadku środków zaskarżenia wnoszonych przez zawodowych pełnomocników wniosek taki powinien być w nich wyraźnie i jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych, w braku takiego wniosku przeprowadzenie kontroli nie jest dopuszczalne (por. wyrok SN z 9 lipca 2020 r., III UK 7/19, wyrok SN z 10 grudnia 2020 r., I CSK 770/18; postanowienie SN z 9 sierpnia 2018 r., II UZ 17/18, wyrok SA w Poznaniu z 2 grudnia 2020 r., I AGa 257/19; wyrok SA w Łodzi z 25 sierpnia 2020 r., I AGa 217/19). Z petitum i uzasadnienia apelacji, sporządzonej przez zawodowego pełnomocnika, nie wynika zaś, aby zaskarżono postanowienia sądu I instancji o pominięciu dowodu (oddaleniu dowodu) z 9 czerwca 2020 r. (art. 380 k.p.c.), mimo że zgłoszono zastrzeżenia do protokołu rozprawy co do tego rozstrzygnięcia sądu (art. 162 k.p.c.).

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że zarzut naruszenia art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. i art. 300 § 1 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie (pominięcie) dowodu z przesłuchania strony na okoliczności wskazane w odwołaniu, jest nietrafny również z innych przyczyn. Z odwołania wynika, że apelant wniósł o dopuszczenie tego dowodu na okoliczności: zarzutów i twierdzeń zgłoszonych w odwołaniu, w szczególności spełnienia przesłanki istotności zmian warunków wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo energetyczne w trakcie obowiązywania taryfy dla ciepła wprowadzonej do stosowania oraz trybu procedowania w sprawie przed Prezesem URE (k. 13). Z art. 299 k.p.c. jednoznacznie wynika, że dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron jest obowiązkiem sądu w przypadku spełnienia przesłanek ustawowych. Co oznacza, że jeżeli pozostały do wyjaśnienia fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd nie może pominąć dowodu z przesłuchania stron na podstawie art. 299 k.p.c., chyba że wystąpią przyczyny wymienione w art. 302 § 1 KPC. Ten ostatni przepis wylicza zdarzenia procesowe będące podstawą do pominięcia dowodu z przesłuchania stron, które są niezależne od przesłanek ustawowych z art. 299 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Tym samym dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny i stanowi jedynie formę uzupełnienia postępowania dowodowego w wypadku, gdy pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Do wskazania tych faktów zobowiązany jest powód, gdyż to na nim ciąży ciężar procesowy dowodzenia zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c. Jeżeli strona nie wskazuje tych faktów, należy uznać, że dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron nie spełnia wymagań art. 299 k.p.c. Jak wskazał bowiem SN w wyroku z 16 października 1972 r. (I PR 57/12, OSP 1973, nr 5, poz. 96), w myśl art. 299 k.p.c. przesłuchanie stron może nastąpić dopiero wówczas gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w razie ich braku fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pozostały

niewyjaśnione, przy czym takie fakty powinny być wskazane w tezie dowodowej wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony. Prawidłowo sformułowany wniosek dowodowy powinien wskazywać fakty podlegające stwierdzeniu (teza dowodowa) oraz środki dowodowe mający służyć wykazaniu tych faktów. Wniosek niespełniający tych elementów uniemożliwia stronie przeciwnej zajęcie stanowiska, co do potrzeby przeprowadzenia zgłoszonych dowodów, a sądowi uniemożliwia wydanie postanowienia dowodowego, które spełniałoby wymagania określone w art. 236 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 7 listopada 2019 r.). Takie fakty nie zostały wskazane przez powoda. Nie można uznać, że faktem, mającym zostać stwierdzonym przez stronę jest fakt określony we wniosku dowodowym w brzmieniu: „na okoliczność zarzutów i twierdzeń zgłoszonych w odwołaniu”. Faktem takim nie jest również „okoliczność spełnienia przesłanki istotności zmian warunków wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo energetyczne w trakcie obowiązywania taryfy dla ciepła wprowadzonej do stosowania oraz trybu procedowania w sprawie przed Prezesem URE”. Nie jest to wszak fakt, lecz kwestia prawna, która podlega ocenie jurydycznej sądu, a nie strony w ramach przesłuchania z art. 299 k.p.c. Trafnie również wskazał sąd okręgowy wskazał, że okoliczność procedowania w postępowaniu administracyjnym nie jest istotna dla rozstrzygnięcia sprawy. Jest tak dlatego, że sąd okręgowy rozpoznaje sprawę z odwołania przedsiębiorcy energetycznego na nowo w granicach zaskarżenia. Natomiast zgromadzony przed tym sądem materiał dowodowy pozwolił na ocenę przesłanek do zmiany taryfy.

Nie jest również zasadny zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. przez pominięcie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu energetyki i ekonomiki przedsiębiorstw. Teza dowodowa wskazana w apelacji nieco różni się od tej, która została wskazana w przedmiotowym zarzucie. Ocenie podlega zatem to, czy sąd okręgowy pomijając dowód z opinii biegłego uczynił to prawidłowo na płaszczyźnie wniosku dowodowego zgłoszonego przed tym sądem. W odwołaniu powód wniósł o ustalenie, czy w 2017 r. nastąpiła istotna zmiana warunków wykonywania działalności gospodarczej przez (...) sp. z o.o. spowodowana znacznym (kilkudziesięcioprocentowym) wzrostem cen miału węglowego skutkująca koniecznością zmiany wprowadzonej do stosowania XIV Taryfy dla ciepła zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z 23 stycznia 2017 r. przez przyzmat przesłanek do zmiany taryfy dla przedsiębiorstwa energetycznego określonych w rozporządzeniu taryfowym. Trafnie bowiem wskazał sąd I instancji, że okoliczność wzrostu ceny miału węglowego nie była kwestionowana, natomiast ocena w kwestii, czy nastąpiła istotna zmiana warunków wykonywania działalności gospodarczej dokonuje sąd na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie. Dowód z opinii biegłego sądowego, o którym stanowi art. 278 § 1 k.p.c., ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez przyzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (zob. wyrok SN z 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14). W związku z tym to strony powinny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne, a zadaniem biegłego jest naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego materiału dowodowego (zob. wyrok SN z 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNCP 1970, nr 5, poz. 85). Wprawdzie niekiedy samo dokonanie ustaleń faktycznych wymaga dysponowania wiedzą techniczną oraz doświadczeniem w danej dziedzinie i może uzasadniać zasięgnięcie opinii biegłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1984 r., II CR 197/84, OSNCP 1985 nr 2-3, poz. 37), lecz rację ma sąd I instancji, że w sprawie taka sytuacja nie zachodzi. W apelacji nie zawarto przekonywających argumentów przeciw stanowisku sądu okręgowego. Przede wszystkim nie wskazano, jakie fakty przez przyzmat wiadomości specjalnych powinny zostać ustalone dowodem z opinii biegłego sądowego, a które miałyby znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy co do istoty (art. 227 k.p.c.).

Nie jest słuszny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten powiązany jest z podstawami apelacji z art. 386 § 1¹ k.p.c., które nie zostały przez apelanta wskazane. Tym niemniej, według pierwszego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. A zatem jest to norma odwołująca się do dowodu i dlatego strona skarżąca, chcąc doprowadzić do podważenia dokonanej przez sąd pierwszej instancji oceny dowodów, powinna wskazać, którego dowodu zarzut ten dotyczy oraz na czym polegały konkretne naruszenia kryteriów oceny wymienionych w art. 233 § 1 k.p.c., a następnie wykazać, że gdyby sąd nie naruszył przepisu, to dokonałby odmiennych ustaleń faktycznych, które skutkowałyby rozstrzygnięciem zgodnie z żądaniem powództwa albo przeciwko takiemu żądaniu. Przepis ten ma zatem na względzie

ocenę dowodów, nie zaś ocenę jurystyczną określonych faktów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Za oczywiście nieprawidłowe należy uznać wszystkie te zarzuty apelacji, które w ramach art. 233 § 1 k.p.c., odwołują się do dowodów pominiętych przez sąd okręgowy. Przepis ten dotyczy bowiem oceny wiarygodności dowodów dopuszczonych i przeprowadzonych. Jego hipoteza nie obejmuje dowodów, które zostały pominięte przez sąd postanowieniem wydanym na podstawie art. 235² § 1 pkt 1-6 k.p.c. Niesłuszne są również te rozważania apelanta, w których kwestionuje on ocenę materiału procesowego w postaci złożonych przez niego ofert dostawców paliw na zakup miału węglowego w 2017 r. Sąd okręgowy nie uznał tych dowodów za niewiarygodne, lecz nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy wobec tego, że pochodziły one z okresu po zawarciu przez powoda umowy z (...) sp. z o.o. Tezy tej apelant zaś nie kwestionuje. Z kolei w przypadku materiałów prasowych powód nie wskazuje, które z faktów z niego wynikających ma odpowiednie przełożenie na realia sprawy, a w uzupełnieniu z przedstawionymi ofertami stanowiłyby zwarty materiał dowodowy, który doprowadziłby do zmiany wyroku co do istoty sprawy. Nie sposób logicznie uznać, że oferty na zakup miału węglowego z 2017 r. miałyby mieć wpływ na proces decyzyjny powoda, który doprowadził wcześniej do zawarcia w trybie przetargu umowy z (...) sp. z o.o.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów naruszenia przepisom postępowania oraz okoliczność, że sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału procesowego zgromadzonego przed sądem I i II instancji (art. 382 k.p.c.), lecz rozpoznając sprawę na skutek apelacji jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (tak w uchwale składu siedmiu sędziów SN z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC z 2008 r. Nr 6, poz. 55), co oznacza to m.in., że nie może brać z urzędu pod uwagę ewentualnych naruszeń prawa procesowego, o ile nie zostały one podniesione przez apelującego, chyba że zachodzi nieważność postępowania, stwierdzić należy, że sąd apelacyjny związany jest ustaleniami faktycznymi w zaskarżonym wyroku. Okoliczność ta ma odpowiednie przełożenie na rozpoznanie zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Zarzut naruszenia art. 23 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. tj. z 2017 r., poz. 220 ze zm., dalej jako: prawo energetyczne) jest niesłuszny. Według apelanta niezastosowanie tego przepisu doprowadziło sąd okręgowy do przyznania charakteru nadrzędnego interesowi odbiorców nad interesem przedsiębiorstwa energetycznego i do uznania, że taryfa powinna chronić odbiorców wobec czego przedsiębiorca energetyczny powinien w całości ponieść ujemne skutki wzrostu cen paliwa (miału węglowego), podczas gdy przy ustalaniu taryfy powinno dojść do rozważania interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii. Wskazany przepis dotyczy nieco innej kwestii niż powołana w petitum apelacji, natomiast wywód przeprowadzony w jej uzasadnieniu zasadniczo nie ma odpowiedniego przełożenia na jego treść bez odwołania się do innych przepisów regulujących materię będącą przedmiotem sporu. Zgodnie z art. 23 ust. 1 Prawa energetycznego Prezes URE „reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa, zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii”. Pojęcie regulacji wyjaśnia art. 3 pkt 15 prawa energetycznego, traktujący regulację jako „stosowanie określonych ustawą środków prawnych, włącznie z koncesjonowaniem, służących do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, prawidłowej gospodarki paliwami i energią oraz ochrony interesów odbiorców”. Regulacja w tym ujęciu to stosowanie przewidzianych w Prawie energetycznym środków, ukierunkowane na osiągnięcie określonych celów. Art. 23 ust. 1 prawa energetycznego odwołuje się zatem do zwrotów szacunków niedookreślonych w oparciu o kryterium aksjologiczne, jakim jest „równoważenie interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii”. Dyrektywami tymi powinien kierować się Prezes URE wykonując zadania wyliczone w art. 23 ust. 2 prawa energetycznego. Dyrektywy te są jednak natury ogólnej, dlatego odwołanie się do art. 23 ust. 1 prawa energetycznego wymaga odniesienia się również do pozostałych wartości tego prawa, w tym będących przedmiotem szczegółowej regulacji. Ich sprecyzowanie co do przedmiotu sporu nastąpiło w art. 23 ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego, który reguluje właściwość funkcjonalną Prezesa URE, z tym że analiza tego przepisu – ze względu na jego naturę prawną – nakazuje uwzględnić przy jego wykładni również pozostałe unormowania pozostające z nią w związku. Apelant pomija tę kwestię. Tymczasem art. 23

ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego stanowi, że do zakresu działania Prezesa URE należy zatwierdzanie i kontrolowanie stosowania taryf paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła pod względem zgodności z zasadami określonymi w art. 44, 45 i 46, w tym analizowanie i weryfikowanie kosztów przyjmowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne jako uzasadnione do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfach. Wskazana norma zapewnia Prezesowi URE podstawowy instrument prawny służący równoważeniu interesów przedsiębiorstw energetycznych oraz odbiorców paliw i energii na rynkach zmonopolizowanych. Zgodnie bowiem z art. 23 ust. 2 pkt 2 Prezes URE zatwierdza stosowanie taryf, biorąc pod uwagę koszty uzasadnione do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfach. Do przepisu tego nawiązuje art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego, oraz art. 45 ust. 1 pkt 3 prawa energetycznego, który konsekwentnie jest przez apelanta pomijany. Ten ostatni przepis stanowi wszak, że Prezes URE dokonując kalkulacji taryfy ma obowiązek wzięcia pod uwagę również ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego w zw. z art. 3 pkt 21 prawa energetycznego i § 3 pkt 1 rozporządzenia. Ministra Energii z dnia 22 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz. U. z 2017 r., poz. 1988, dalej jako: „rozporządzenie taryfowe”). Według apelanta naruszenie tych przepisów przejawia się w niewłaściwym ich zastosowaniu, co ma polegać na błędnej ocenie dokonanej przez sąd okręgowy, że zakup miału węglowego w 2017 r. nie może być uznany za koszt uzasadniony, a przez to nie może być uwzględniony w sprawie o zmianę decyzji zatwierdzającej XIV taryfę, gdyż powód nie wykazał, że podjął wszystkie działania zmierzające w celu minimalizacji zakupu miału węglowego. Jak stanowi art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 32 ust. 1; taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający: pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi i energią oraz magazynowania, skraplania lub regazyfikacji paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność. Z kolei według art. 3 pkt 21 prawa energetycznego koszty uzasadnione - koszty niezbędne do wykonania zobowiązań powstałych w związku z prowadzoną przez przedsiębiorstwo energetyczne działalnością w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania i dystrybucji, obrotu paliwami lub energią oraz przyjmowane przez przedsiębiorstwo energetyczne do kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie w sposób ekonomicznie uzasadniony, z zachowaniem należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców; koszty uzasadnione nie są kosztami uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów podatkowych. Według § 3 ust. 1 rozporządzenia taryfowego przedsiębiorstwo energetyczne opracowuje taryfę w sposób zapewniający: 1) pokrycie kosztów uzasadnionych w zakresie określonym w art. 45 prawa energetycznego oraz kosztów ponoszonych odpowiednio w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 116 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, 1213 i 1593). Koszty, aby mogły być uznane za uzasadnione, muszą zatem spełnić łącznie trzy kryteria: niezbędności, zasadności ekonomicznej oraz należytej staranności mającej za cel interesy odbiorców. Pierwsze kryterium oznacza, że koszt musi być poniesiony, aby dostarczyć energię lub paliwo do odbiorcy dziś i w przyszłości. Kosztem uzasadnionym w tym zakresie będzie koszt, którego nie da się żadną miarą uniknąć, by przedsiębiorstwo mogło należycie wywiązać się ze swoich zobowiązań wobec odbiorcy paliw lub energii. Z kolei istota kryterium zasadności ekonomicznej polega na tym, że „koszt, jaki jest podstawą kalkulacji cen i stawek opłat w taryfie, musi mieć uzasadnienie ekonomiczne. Oznacza to konieczność rozpatrzenia relacji poniesionego wydatku do uzyskanego efektu. W odniesieniu do tak określonego katalogu kosztów uzasadnionych należy zwrócić uwagę, że oczywistym jest teza powoda, że wzrost cen paliwa przekłada się na wzrost kosztów uzasadnionych prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej, lecz pojęcia tego nie wyczerpuje. Koszt paliwa (miału węglowego) stanowi bowiem koszt niezbędny, który musi być poniesiony, aby dostarczyć energię lub paliwo do odbiorcy. Umyka jednak uwadze apelanta, że Prezes URE każdorazowo podczas postępowań o zatwierdzenie taryfy dla ciepła dokonuje analizy cen rynkowych paliw stałych, między innymi w oparciu o dokumenty dostarczone przez inne przedsiębiorstwa energetyczne, takie jak wyniki zapytań ofertowych dotyczących cen paliw, czy zawarte już umowy z różnymi dostawcami miału węgla kamiennego. Tymczasem powód twierdzi jedynie, że „podjął wszystkie działania w celu minimalizacji kosztów zakupu miału węglowego”, natomiast ani nie wskazał konkretnie, jakie działania w zamiarze osiągnięcia tego celu podjął, ani też nie powołał dowodów, z których takie działania mają wynikać. Jedyne zaś co czyni skarżący w procesie, to powołuje się na oferty zakupu miału węglowego, które pochodzą

z okresu po zawarciu przez niego umowy z (...) sp. z o.o. Z przyczyn podanych powyżej szczegółowo nie mogą one być wzięte pod rozwagę przy analizie zapytań ofertowych dotyczących cen paliw w sytuacji, gdyż nie mogły mieć one właściwego punktu odniesienia do zawarcia umowy przez powoda. Skoro pochodzą one z okresu po zawarciu umowy to logicznym jest, że nie mogły one mieć wpływu na zawarcie wcześniejszej umowy. Z kolei powoływanie się na artykuły prasowe przy ustalaniu uzasadnionych kosztów nie jawi się jako poważne działania przedsiębiorcy energetycznego optymalizującego swojego koszty. Z pewnością zaś artykuły prasowe nie mogą stanowić rzetelnego materiału, w oparciu o który Prezes URE miałby dokonywać analizy cen rynkowych paliw stałych, a przez to stanowić podstawę do zmiany decyzji zatwierdzającej XIV taryfę. Natomiast twierdzenie, że dokonanie wspólnych zakupów towarów i usług wraz z podmiotami z grupy (...) za pośrednictwem (...) sp. z o.o. pozwoliło na uzyskanie korzystniejszej (niższej) ceny, nie zostało udowodnione. Brak ustaleń faktycznych w tym zakresie w zaskarżonym wyroku jest wynikiem braku dowodów ze strony powoda. Oczywistym jest, że taki wniosek, jak w apelacji, można było by wyprowadzić, gdyby powód przedstawił zapytania ofertowe cen paliw przed zawarciem umowy z (...) sp. z o.o. Dopiero zestawienie ofert cen paliw mniej korzystnych w porównaniu z cenami paliw wiążącym się z zawarciem umowy z (...) sp. z o.o. mogłoby stanowić właściwy punkt odniesienia do twierdzeń apelanta. Powód zaś nie przedstawił dowodów na to, że dokonał analizy rynku w celu wyboru dostawcy paliwa, który oferował najniższe koszty zakupu i które uzasadniałyby wybór (...) sp. z o.o. jako dostawcy paliwa.

Nie są zasadne zarzuty naruszenia art. 45 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego w zw. art. 151 § 1 k.s.h. i art. 191 k.s.h. w zw. z § 11 i 26 rozporządzenia taryfowego. Konstruując wskazany zarzut apelant powołał się na wadliwość rozumowania sądu I instancji, że źródłem pokrycia dodatkowych kosztów przedsiębiorstwa energetycznego wynikających ze wzrostu cen paliw powinna być przyjęta w zatwierdzonej XIV taryfie dla ciepła stopa zwrotu kapitału. Zdaniem apelanta jest to pogląd sprzeczny z podstawowymi zasadami kształtowania taryf, tj. zasadą pokrywana przez taryfy kosztów uzasadnionych oraz zapewnienia przez utraty zwrotu z kapitału przedsiębiorstw energetycznych, jak również z podstawowymi zasadami prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Podkreślić jednak trzeba, że apelant wyprowadził z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wnioski nieprawidłowe przypisując sądowi I instancji pogląd przez ten sąd niewyrażony. Kwestie związane „ze zwrotem kapitału” przedsiębiorstwa energetycznego zostały ujęte na innej płaszczyźnie niż przedstawiona w środku odwoławczym i przywołane przez sąd apelacyjny w części historycznej niniejszego uzasadnienia. Podkreślić jednak trzeba, że rozporządzenie taryfowe w Rozdziale 3 określa „Szczegółowe zasady kalkulacji cen i stawek”. W § 11 ust. 1 rozporządzenia taryfowego wskazano, że ceny i stawki opłat dla pierwszego roku stosowania taryfy ustala się na podstawie planowanych na ten rok: 1) uzasadnionych rocznych kosztów wykonywania działalności gospodarczej w zakresie zaopatrzenia w ciepło; 2) uzasadnionych rocznych kosztów modernizacji i rozwoju oraz realizacji inwestycji z zakresu ochrony środowiska; 3) uzasadnionego zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność gospodarczą, o której mowa w pkt 1, oraz w przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 2; 4) uzasadnionych kosztów realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz. 831). Z kolei § 11 ust. 2 rozporządzenia taryfowego stanowi, że suma uzasadnionych rocznych kosztów oraz uzasadnionego zwrotu z kapitału, o których mowa w ust. 1, stanowi uzasadniony planowany przychód przedsiębiorstwa energetycznego ze sprzedaży ciepła będący podstawą kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie, z zastrzeżeniem § 13 ust. 1. W tym właśnie kontekście sąd okręgowy przedstawił szczegółowe rozważania dotyczące zwrotu uzasadnionego kapitału na płaszczyźnie planowanego przychodu przedsiębiorstwa energetycznego ze sprzedaży ciepła. Apelacja abstrahuje od tych kwestii, lokując nieprawidłowo rozważania sądu okręgowego w kontekście art. 151 § 1 k.s.h. i art. 191 k.s.h., które nie mają przełożenia wprost na poruszane powyżej zagadnienie, mimo że w powiązaniu z § 11 ust. 1 rozporządzenia taryfowego słusznie odwołuje się do § 26 tego rozporządzenia.

Nie jest również trafny zarzut naruszenia § 28 rozporządzenia taryfowego. Według apelanta sąd okręgowy błędnie przyjął, że zmiana kosztów zakupu miału węgla w 2017 r. chociaż miała charakter nieprzewidywalny to nie stanowiła istotnej zmiany warunków wykonywania działalności gospodarczej przez powoda. Wadliwość tego zarzutu wynika z nieprawidłowego przyjęcia przez apelanta przesłanek ustawowych, którymi kierował się sąd okręgowy oddalając odwołanie. Skarżący twierdzi wszak, że wzrost cen miału węglowego w 2017 r. mieści się hipotezie § 28 rozporządzenia taryfowego obejmującej przesłankę „istotnej zmiany warunków wykonywania działalności gospodarczej” i jest jedyną

przesłanką warunkującą zmianę taryfy. Powodowi umyka jednak że zd. 1 ust. 1 § 28 rozporządzenia taryfowego musi być odczytywane łącznie ze zd. 2 ust. 1 § 28 tego rozporządzenia. Ten ostatni fragment normy prawnej stanowi, że „zmiana ta następuje w trybie określonym w art. 47 ustawy lub przez zawarcie umów z odbiorcami, po dokonaniu analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian”. Z kolei z art. 47 ust. 2 prawa energetycznego wyraźnie stanowi, że Prezes URE zatwierdza taryfę bądź odmawia jej zatwierdzenia w przypadku stwierdzenia niezgodności taryfy z zasadami i przepisami, o których mowa w art. 44-46. Ustalenie zaś przez przedsiębiorstwo energetyczne taryf dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu działalności gospodarczej, należy kalkulować ad casum przede wszystkim zgodnie z wymogami określonymi w art. 45 ust. 1 pkt 1 i 3 prawa energetycznego, które zostały już wyżej omówione. Potwierdza to treść przywołanego już wyżej § 3 pkt 1 rozporządzenia taryfowego.

W konsekwencji powyższych rozważań nie jest również trafny zarzut naruszenia art. 155 k.p.a. Wprawdzie trafnie apelant odwołuje się do wykładni operatywnej zwrotów niedookreślonych szacunków takich, jak: „słuszny interes strony”, czy też „interes społeczny”, lecz przedstawiona interpretacja nie uwzględnia specyfiki prawa energetycznego i wytlumaczenia tych pojęć w zgodzie z wykładnią systemową tego prawa w ramach wyżej omówionych art. 23, art. 45, art. 47 prawa energetycznego i § 28 rozporządzenia mimo formalnego ich powołania w apelacji. Jedynie na marginesie należy wskazać, że nie polega na prawdzie twierdzenie apelanta, że sąd okręgowy dokonał bezpodstawnej hierarchizacji interesu publicznego i interesu równorzędnego, które są równorzędne. Sąd I instancji właściwie wyłożył te kwestie wyjaśniając, że „wnioskowana zmiana cen i stawek opłat byłaby niezasadnie wysoka i w całości przerzucona na odbiorców ciepła, co oznacza że za zmianą taryfy nie przemawia ani interes społeczny - obciążanie odbiorców nadmiernie wysokimi cenami i stawkami opłat, ani słuszny interes strony, poza który wykracza przerzucanie na odbiorców całego ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą”. Umyka wszak powodowi, że zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 3 prawa energetycznego przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, natomiast taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający także ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat. Wbrew twierdzeniom apelanta ustalony stan faktyczny nie daje podstaw do przyjęcia jego tezy, że dokonał zakupu paliwa o odpowiednich parametrach po cenie uzasadnionej rynkowo i ekonomicznie oraz przy zachowaniu należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców. Apelant wskazuje, że o fakcie spełnienia przez niego kryterium zasadności ekonomicznej i należytej staranności mającej za cel interesów odbiorców świadczy zawarcie przez powoda wraz z innymi podmiotami z grupy (...) Porozumienia w sprawie wspólnych zakupów towarów i usług”. W uzasadnieniu apelacji skarżący zarzuca, że sąd okręgowy nie wziął pod uwagę celu dla jakiego zawarto przedmiotowe porozumienie, którym było dążenie do osiągnięcia jak najkorzystniejszej ceny paliwa. Jednak w postępowaniu administracyjnym oraz postępowaniu sądowym nie przedstawiono tego porozumienia. Nie sposób zatem ustalić celu, dla jakiego zostało zawarte. Natomiast umowa z 21 lipca 2017 r. między (...) sp. z o.o. i powodem jedynie nadmienia, że na podstawie postanowienia porozumienia w sprawie wspólnych zakupów towarów i usług zwanego 19 maja 2016 r. oraz oświadczenia (...) sp. z o.o. z 19 maja 2016 r. zostaje zawarta umowa o określonej treści. Z tekstu umowy jednak nie wynika również cel zawarcia porozumienia. Brak jest również faktów i dowodów pozwalających na subsumcję licznych twierdzeń powoda dotyczących skutków zawartego porozumienia do wygenerowania odpowiednio dużej siły nabywczej oznaczonych towarów i usług, czego skutkiem miało być dostarczenie odbiorcom wyższej jakości towarów i usług przy niższym poziomie cen. Bez analizy całokształtu tekstu tego porozumienia nie sposób wyprowadzić tak prostego wniosku, jak czyni to powód, że przez jego zawarcie podjął wszystkie działania mające w celu minimalizacji kosztów zakupu miału węglowego.

Nie mają znaczenia dla rozpoznania apelacji rozważania apelanta dotyczące interesu prawnego w rozstrzygnięciu przez sąd, czy decyzja Prezesa URE z 27 lutego 2018 r., który odmówił zmiany XIV taryfy ciepła, była zasadna. Sąd okręgowy uznał, że apelant ma taki interes prawny, a sąd apelacyjny ten pogląd prawny podziela. Skoro zaś stanowisko sądu I instancji jest zgodne twierdzeniami powoda, to nie sposób uznać, że doszło do naruszenia przepisu.

Mając na uwadze powyższe sąd apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił jako niezasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego 540 zł za koszty zastępstwa procesowego (§ 14 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

Przemysław Feliga